



CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04 UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
OŚRODEK INFORMACJI 693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23 00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
INTERNET <http://www.cbos.pl> E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/156/2007

PREFERENCJE PARTYJNE NA TYDZIEŃ PRZED WYBORAMI

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, PAŹDZIERNIK 2007

PRZEDRUK I ROZPOWSZECHNIANIE MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Zainteresowanie tegorocznymi wyborami do Sejmu i Senatu jest wyraźnie wyższe niż przed wszystkimi poprzednimi wyborami parlamentarnymi w ciągu ostatnich dziesięciu lat. Obecnie¹ 65% ankietowanych deklaruje, że interesuje się wyborami (w tym 21% zdecydowanie). Przed wyborami w roku 1997 i 2001 po 59% uprawnionych do głosowania deklarowało swoje zainteresowanie nimi, a w 2005 roku nieznacznie mniej – 56%.

Tabela 1

Czy Pan(i) osobiście interesuje się tegorocznymi wyborami do Sejmu i Senatu?	Wskazania respondentów według terminów badań			
	IX 1997	IX 2001	IX 2005	X 2007
	w procentach			
Zdecydowanie tak	18	19	13	21
Raczej tak	41	40	43	44
Raczej nie	27	26	27	21
Zdecydowanie nie	12	14	17	13
Trudno powiedzieć	1	1	0	1

Większe zainteresowanie wyborami koresponduje z jeszcze bardziej wyraźnym wzrostem deklaracji uczestnictwa w głosowaniu. Na tydzień przed dniem wyborów chęć wzięcia w nich udziału deklaruje aż 71% uprawnionych do głosowania, dalsze 14% jeszcze się nad tym zastanawia, a tylko 16% odrzuca możliwość uczestniczenia w głosowaniu.

Tabela 2

Deklaracje uczestnictwa w wyborach	Wskazania respondentów według terminów badań					
	V 2007	VI 2007	VII 2007	VIII 2007	IX 2007	X 2007
	w procentach					
Na pewno wziął(ę)bym/wezmę w nich udział	54	52	50	52	58	71
Nie wiem, czy wziął(ę)bym/wezmę w nich udział	17	15	19	18	16	14
Na pewno nie wziął(ę)bym/wezmę w nich udziału	28	33	30	30	27	16

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (209) zrealizowano w dniach 10–14 października 2007 roku na liczącej 1385 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Biorąc pod uwagę odpowiedzi badanych notowane od początku lat dziewięćdziesiątych, można stwierdzić, że jest to najwyższy poziom deklaracji uczestnictwa w wyborach w najnowszej historii polskiego parlamentaryzmu. Jest on aż o 12 punktów procentowych wyższy niż przed dwoma laty, kiedy frekwencja wyborcza była wyjątkowo niska, i o 5 punktów wyższy niż w 2001 roku. Wysoki poziom mobilizacji politycznej społeczeństwa pozwala przypuszczać, że nawet jeśli różnica między sondażowymi deklaracjami a faktyczną frekwencją będzie największa z dotychczasowych, to w najbliższych wyborach może wziąć udział ponad połowa dorosłych Polaków.

Tabela 3

Deklaracje uczestnictwa w wyborach parlamentarnych na tydzień przed terminem głosowania						
	X 1991	IX 1993	IX 1997	IX 2001	IX 2005	X 2007
w procentach						
Na pewno wezmę w nich udział	55	65	64	66	59	71
Frekwencja w wyborach	43	52	48	46	41	?
Różnica	12	13	16	20	18	-

Analizując deklaracje uczestnictwa w wyborach i możliwą frekwencję trzeba jednak wziąć pod uwagę fakt, że tydzień przed głosowaniem blisko co piąty Polak deklarujący chęć wzięcia udziału w wyborach (18%) jeszcze nie wie, na którą partię lub koalicję odda swój głos. Jest bardzo prawdopodobne, że część tej grupy niezdecydowanych wyborców, jeśli do dnia wyborów nie zdecyduje się kogo poprzeć, faktycznie nie będzie uczestniczyć w głosowaniu.

Tabela 4

Na kandydatów komitetu wyborczego której partii lub koalicji ugrupowań zamierza Pan(i) głosować w tych wyborach?	Odpowiedzi osób deklarujących wzięcie udziału w wyborach parlamentarnych							
	III 2007	IV 2007	V 2007	VI 2007	VII 2007	VIII 2007	IX 2007	X 2007
	w procentach							
Trudno powiedzieć	14	19	17	15	16	17	14	18

Na tydzień przed dniem głosowania, a więc jeszcze przed ponownym nagłośnieniem sprawy skorumpowania posłanki PO, najwięcej zwolenników ma partia Donalda Tuska popierana przez 39% Polaków deklarujących udział w wyborach i mających sprecyzowane sympatie partyjne. Obecny wynik PO jest dość wyraźnie wyższy niż miesiąc temu i najlepszy

w tym roku. Na drugim miejscu znajduje się PiS, na który zamierza głosować 34% Polaków wybierających się na wybory i mających określone preferencje partyjne. Wynik rządzącej partii jest niższy niż wyjątkowo wysokie notowania sprzed miesiąca. Zgodnie z obecnymi deklaracjami, do parlamentu weszłyby jeszcze LiD z 12-procentowym poparciem (wynik gorszy niż we wrześniu) oraz PSL, na który chce głosować 8% Polaków wybierających się na wybory i wiedzących, na kogo oddać swój głos (to najlepszy wynik PSL w tym roku).

Pozostałe partie nie zdołałyby wprowadzić swych przedstawicieli do parlamentu. Chęć głosowania na kandydatów komitetu wyborczego LPR zadeklarowało 3% potencjalnych uczestników wyborów mających sprecyzowane sympatie partyjne (wynik taki sam jak miesiąc temu). Po 2% zwolenników mają Samoobrona i niezarejestrowana we wszystkich okręgach wyborczych w kraju Partia Kobiet (w porównaniu z wrześniem wyniki obu ugrupowań bez zmian). Tylko 1% wyborców poparłoby w wyborach kandydatów Polskiej Partii Pracy.

Tabela 5

21 października odbędą się wybory do Sejmu i Senatu. Na kandydatów komitetu wyborczego której partii lub koalicji ugrupowań zamierza Pan(i) głosować w tych wyborach?	Odpowiedzi osób deklarujących wzięcie udziału w wyborach parlamentarnych i mających sprecyzowane preferencje partyjne*
Platforma Obywatelska RP	39%
Prawo i Sprawiedliwość	34%
Lewica i Demokraci SLD+SdPi+UP+PD	12%
Polskie Stronnictwo Ludowe	8%
Liga Polskich Rodzin	3%
Samoobrona RP	2%
Partia Kobiet	2%
Polska Partia Pracy	1%
N=803	

* W zestawieniach publikowanych w poprzednich miesiącach uwzględnialiśmy również osoby deklarujące udział w wyborach, ale niewiedzące, na którą partię będą głosować. Ze względu na bliski termin wyborów pominęliśmy obecnie tę kategorię, przedstawiając dane tylko dla wyborców o zdecydowanych preferencjach partyjnych

O możliwych zmianach w preferencjach partyjnych tuż przed dniem wyborów decyduje nie tylko dynamika kampanii wyborczej i możliwość przeciągnięcia na swoją stronę zwolenników innych partii, ale przede wszystkim ostateczne decyzje osób niezdecydowanych, czyli mających zamiar głosować, ale ciągle niewiedzących, na którą partię oddać swój głos.

Grupę wyborców niezdecydowanych poprosiliśmy o wskazanie ugrupowań, które ewentualnie będą brać pod uwagę w swych decyzjach wyborczych. Ponad jedna trzecia tej grupy (36%) nie ma żadnych preferencji co do partii, którą ewentualnie skłonna byłaby poprzeć w wyborach, a więc według wszelkiego prawdopodobieństwa faktycznie nie weźmie

udziału w głosowaniu. Większość niezdecydowanych wyborców to osoby, które wahają się między dwiema lub – rzadziej – trzema partiami (odpowiednio: 38% i 13% tej grupy). Dla 13% jest to natomiast *de facto* wybór między nieuczestniczeniem w wyborach a głosowaniem na jedno konkretne ugrupowanie, co do poparcia którego jednak jeszcze nie są w pełni przekonani.

Tabela 6 DEKLARACJE OSÓB NIEZDECYDOWANYCH (N=172)

Jeśli nie zdecydował(a) się Pan(i) jeszcze, na którą partię głosować, proszę powiedzieć, którą czy które partie bierze Pan(i) ewentualnie pod uwagę? Proszę wskazać najwyżej trzy takie partie (koalicje)	
Platforma Obywatelska RP	40%
Prawo i Sprawiedliwość (PiS)	27%
Lewica i Demokraci SLD+SdPi+PD+UP (LiD)	21%
Polskie Stronnictwo Ludowe	17%
Partia Kobiet (PK)	7%
Polska Partia Pracy (PPP)	5%
Liga Polskich Rodzin (LPR)	5%
Samoobrona RP	5%
Inne	-
Trudno powiedzieć	36%

Wśród wyborców niezdecydowanych największą popularnością cieszy się PO. Jako partię, na którą ewentualnie mogliby oddać głos, bierze ją pod uwagę 40% badanych wybierających się na wybory, jednak niemających do końca sprecyzowanych sympatii partyjnych. Znacznie rzadziej jako kandydaci do ewentualnego poparcia brani są pod uwagę przedstawiciele PiS (przez 27% badanych z tej grupy), LiD (21%) oraz PSL (17%). Pozostałe ugrupowania mają już tylko niewielu potencjalnych zwolenników wśród niezdecydowanych wyborców. Nad możliwością głosowania na Partię Kobiet zastanawia się co czternasty spośród nich (7%), natomiast co dwudziesty uwzględnia w swych rozważaniach możliwość poparcia Samoobrony, polityków startujących z list LPR lub przedstawicieli PPP.



Deklaracje badanych wskazują, że tegoroczne wybory mogą się cieszyć wyjątkową w dziejach naszego parlamentaryzmu frekwencją wyborczą. Jest wielce prawdopodobne, że do urn uda się – nawet w najbardziej pesymistycznej wersji – ponad połowa Polaków uprawnionych do głosowania.

Na tydzień przed dniem wyborów najwięcej zwolenników ma Platforma Obywatelska, która w ciągu ostatniego miesiąca wyraźnie zyskała. Na drugim miejscu znalazł się PiS z wynikiem gorszym niż przed miesiącem, jednak wyraźnie lepszym niż średnie notowania uzyskiwane przez to ugrupowanie w tym roku. Trzeba zastrzec, że w czasie trwania naszego sondażu odbyła się telewizyjna debata liderów PiS i PO – Jarosława Kaczyńskiego i Donalda Tuska, w której według większości ocen lepiej wypadł ten ostatni. Debata Donalda Tuska z Aleksandrem Kwaśniewskim, a także konferencja prasowa CBA, podczas której ujawniono nagrania dotyczące korupcji byłej posłanki PO – wydarzenia, które mogą przyczynić się do zmiany obrazu preferencji wyborczych – miały miejsce już po realizacji naszego badania.

Ostra walka polityczna między dwoma ugrupowaniami i polaryzacja polityczna wśród Polaków sprawiła, że na tydzień przed wyborami najwyraźniej stracił „ten trzeci”, to znaczy koalicja LiD, którą popiera mniej wyborców niż w dotychczasowych naszych sondażach. Z pewnością nie pomogła notowaniom tej formacji kolejna niedyspozycja podczas publicznego wystąpienia byłego prezydenta Aleksandra Kwaśniewskiego, będącego w tej kampanii „twarzą” LiD. Deklaracje badanych wskazują, że udana i dobrze odbierana jest kampania wyborcza PSL, który tuż przed wyborami osiągnął wynik najlepszy w tym roku. Mimo widocznych wysiłków polityków LPR, a także mniej widocznej w kampanii pracy przedstawicieli Samoobrony, notowania tych partii wciąż pozostają niskie i wszystko wskazuje, że byli koalicjanci PiS nie wprowadzą swoich reprezentantów do nowego parlamentu.

Opracowali

Agnieszka CYBULSKA

Krzysztof PANKOWSKI